

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracija in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl.
za pol leta . . . 4 " — "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom poslati velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Papeževa okrožnica do nemških škofov.

Protivniki cerkveni kaj radi trdijo, da papež nima nobene veljave, da od vseh ljudi pozabljen in zapuščen živi. In vendar opazujejo kakor jastrebi vsako stopinjo njegovo ter na ušesa vlečejo vsako besedico, katero spregovori. In glejte čudo; če slabotni in pozabljeni starček v Vatikanu le usta odpre, že je vse po koncu in vznemirjeno, kar je očitno znamenje, da veljava in moč papeževa je še zmerom velika. To se je zopet pokazalo pri okrožnici, katero so papež ta mesec poslali nemškim škofom, in ktera je nemške liberalce tako preplašila, da „N. fr. Pr.“ celo trdi, da zaradi nje bode moral Bismarck ostati državni kancelar nemški, ker bi sicer nihče papežu ne bil kos. Da je ta okrožnica tem bolj gotovo škofom v roke prišla, je papež niso odposlali po pošti do svojega nuncija, ampak izročili so jo privatnim osebam. Prvi jo je objavil „Westf. Merkur“, za njim pa „Germania“, katero so pa, kakor smo že povedali, zaradi tega konfiscirali. „Germania“ tudi poroča, da škofi so v Rimu poprašali, kako naj okličejo to čez vse določno in krepko okrožnico, ki se od besede do besede glasi:

**Našim častitljivim Bratom,
nadškofom in škofom na Pruskem.**

Papež Pij IX.

Častitljivi Bratje, pozdravljen in apostolski blagoslov! Kar bi mi, v spominu na določila, ki so bila od le-tega apostolskega sedeža z najvišjo prusko oblastjo v 21. letu tekočega stoletja sklenjena za blagor in prospek katoliških koristi, nikoli ne bili mogoče šteli, to, častitljivi Bratje, se je v Vaših krogih prežalostno dogodilo: miru in pokoju, ktere ga

je cerkev božja pri Vas vživala, je nasledoval prehud, nepričakovan vihar. K postavam, ki so bile dane pred kratkim zoper cerkvine pravice, in po katerih je bilo že veliko zvestih in vestnih njenih služabnikov iz duhovstva in iz vernega ljudstva zadetih, so nove pridjane, ktere božjo vstanovo cerkve popolnoma prevrčajo in nedotikljive škofovske pravice do čistega v nič devajo.

V teh postavah se sodnikom izmed svetnjakov oblast prilastuje škofom in drugim duhovskim višjim njih čast in službino oblast odjemati. Po teh postavah so mnogoteri in veliki zadržki nastavljeni tistim, ki so poklicani v nepričujočnosti višjih pastirjev pravno njih oblast izvrševati. Po teh postavah se kapitelnom stolnih cerkev pripisuje, vkljub cerkvenim postavam, kapitelskega vikarija voliti, ko vendar škofovski sedež ni spraznjen. Po teh postavah, da drugo opustimo, je nadpredsednikom opravičenost prilastovana, da morejo celo nekato-liškim možem, namesto škofov in le-tem enako opravičenih po škofijah, upravo duhovskih posestev izročevati, in sicer takih, ki so za duhovske osebe, kakor tudi takih, ki so za zdrževanje božjih hiš odmenjena. Le prejasno imate v spominu, častitljivi Bratje, koliko škode in kako mnogoternata nadleganja in pekljenja so izhajala iz teh postav in iz njihovega tako krutega izvrševanja. Nalašč molčimo o tem, da splošne britkosti z imenovanjem vseh teh žalostnih reči ne zvikšujemo. Ne moremo pa molčati k nakazni, ktera je zadela škofiji gneznjansko in poznansko in pa škofijo paderbornsko. Zakaj naša častitljiva Brata Micislav, nadškof gneznjanski in poznanski, in Konrad, škof paderbornski, sta bila v ječo vržena in bila je nad njima obsodba izrečena, vsled ktere je bilo po največi krivici naznanjeno, da sta

zgubila svoj škofovski sedež in svojo službeno oblast; tako so te škofije oropane blagornega vodstva svojih najboljših pastirjev ter so prežalostno vržene v globočino stiske in britkosti. Res je, da nam, kakor menimo, nad našima častitljivima Bratoma ni žalovati, temveč ju še le blagrovati. Saj pomnijoča besede Gospodove: „Blagor vam, kadar vas bodo ljudje črtili in vas izločevali in preklinjali, in vaše ime sramotili zavoljo Sinu božjega“ (Luk. 6, 23), se ne le nista prestrašila prihrumeče nevarnosti, ne v obliči od postav natvezanih kazni odjenjala primerno svoji imenitni službi za cerkvene pravice in postave se pognati; temveč v čast in slavo stasi štela, enako drugim junaškim vikšim pastirjem une dežele, nezasluzeno obsodbo in kazni krivičnih zavoljo pravice na-se vzeti, v svetli zgled čednosti in v spodbudovanje za vesoljno cerkev. Ali če se tudi njima marveč spodobijo imenitne besede pohvale kakor pa solze milovanja; vendar zaničevanje škofovske časti, žaljenje cerkvene svobode in pravic, preganjanja, ktera stiskajo ne le imenovanih, ampak tudi druge pruske škofije, od nas zahtevajo, da primerno apostolski službi, ki je nam če tudi nevrednim od Boga izročena, tožimo in glas povzdignemo zoper tiste postave, ki so viri že storjenih hudih del in še mnogih drugih, ki se jih je še bati, in pa da se z vso določnostjo in z oblastjo pravice poženemo cerkvi za pravico, ki jo brezbožna silovitost zatira. Da spolnimo to dolžnost svoje službe, s tim pisanjem prav očitno vsm, ki jih zadeva, in vesoljnemu katoliškemu svetu povemo, da une postave so neveljavne, ker božji vravnavi cerkve do celega in popolnoma nasprotujejo. Ker Gospod škofom svoje cerkve v rečeh zadevajočih službo božjo za sprednike

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

Znano, je, kaj se je bilo godilo v tem kraju. Prerok Jeremija bil je tu v globoki vodnjak skril sveti ogenj. Nehemija, povrnivši se iz babilonske sužnosti na Judovsko, dal je na novo postaviti tempelj, in potem iskati svetega ognja v omenjenem vodnjaku. Našli so motno lužo; Nehemija je dal s to vodo politi klavne darove, kateri so pri priči zgoreli. V poznejših časih je neki kralj perzišk ribnik s terasami opasal. S početka je voda pogosto plivkala, in mnogi bolniki so se izlečili, zato je bilo vedno dosti ljudi v Betezdi. Ščasoma je voda zgubljala zdravilno moč in tudi ljudje so zgubili zaupanje do ribnika. Zveličar je tu ozdravil dva moža: osemindesetletnega bolnika, pa mrtvoudnega; to pa je primrzilo ribnik Farizejem. Kedar je Kristus umrl, usahnili so

vsi viri kot bi trenil, in poslopje se je kmalo do cela spraznilo. Koj s početka so se todi prikrivali preganjanje kristijanje, in tudi sedaj, ko je bil poknil glas, da se Herod vrača, pobegnili so verniki iz mesta ter se poskrili po Betezdi.

Vsled nasveta Eleazarjevega prenesli so Hananija v največo votlino, ktero je podzemeljsko malo znano, sem ter tje vijoče se hodišče spajalo z mestom, od koder se je mogla hrana varno donašati. Več takih votlin spojili so kristijanje v prostorno dvorano, kamor so se shajali k skupnej molitvi in k najsvetejši daritvi.

Tu tedaj se ima Esenec do cela okrepčati, tu ga je zdravnik Nahamani mogel bolj pogosto obiskovati, kakor na domu Eleazarjevem.

Hanani se je kmalo okrepil tako, da bi se mogel vrniti v Masfo, ali videlo se mu je, da ga čisto nič ne veseli, da nerad zapušča tiho in mirno zavetje, da se nerad loči od kristijanov, kateri so se mu bili na vso moč priljubili. „Oj, ko bi mogel ostati pri vas!“ dejal je

neki dan Eleazarju. „Vaši nauki in vaše življenje se mi je jako priljubilo. Pusto in prazno hoče biti življenje pri tovariših v Masfi, kajti spoznavam, da se imam še mnogo učiti od vas.“

„Pa ostani, če hočeš, ostani, dokler ti je drago, tudi svojih naukov ti nočemo prekrivati. Takoj nocoj imel boš priložnost iz odločene celice poleg našega zbirališča poslušati govora dveh apostelnov, ktera ravno zdaj bivata v Jeruzalemu.“

Hanani hvaležen sprejme ponudbo. Za večera spremita Eleazar in Daniel Esenca v odločeno celico, iz ktere se je videlo v razsvetljeno dvorano z verniki napolnjeno; sveta tihota kraljevala je v zbirališču, vsak je pobožno molil ali premišljeval.

Duri se odpró, in dva moža čestito in slovesno vstopita v dvorano. Verniki zapojó psalm kraljevega pevca in proroka, oni psalm, v katerem se izrazuje hrepeneča želja po Kristusu.

Moža v neobičajnej obleki stopita na povišano mesto, kjer so še drugi skoraj enako opravljeni možje stali in čakali. (Dalje prih.)

ni dal mogočnejšev tega sveta, ampak sv. Petra, kteremu je ukazal pasti ne samo jagnjeta, ampak tudi ovce (Jan. 21, 16. 17.), zato nobena še tako imenitna posvetna oblast ne more od škofijstva odstaviti njih, ktere je sv. Duh postavil za škofo, da vladajo cerkev božjo. (Dj. ap. 20, 28.)

K temu pride še neka druga blagega naroda nevredna okoliščina, ktero morajo po našem mnenju zavreči celo nepristranski nekatoľičani. Te postavbe namreč, ki nepokornežem žugajo z ostimi kaznimi, ktere se z oboroženo močjo tudi izvršujejo, spravljajo miroljubne in neoborožene državljane, ki zaradi svoje vesti postavom ne morejo biti vdani, kar bi bili postavodajci morali vedeti in tega ne prezirati, — v take okoliščine, da se jih od sile zatrti ne morejo vbriniti. Kakor se tedaj kaže, omenjene postavbe niso bile dane prostim državljanom, da bi se dosegla pametna pokorščina, ampak so bile naložene sužnjem, kteri se s strahovito silo k pokorščini silijo.

To naj se pa ne uméva, kakor da bi mi ménili, da so po pravici brez zadolženja oni, kteri iz strahu rajši hočejo pokorni biti ljudem, kot Bogu; še veliko menj, kakor da bi brezbožniki, ako se takih nahaja koj, brez kazni ostali pred božjim sodnikom, kteri so samo na brambo državljanske oblasti se opirajoči preširno v last vzeli farne cerkve ter predrznili se v njih opravljati sveto službo. Temu nasproti izrekamo mi, da so oni brezbožni in vsi, kteri se v prihodnje po enakem pregrešenju vsilijo v vladanje cerkvá, po svetih pravilih cerkvenih pravno in djansko velikemu izobčenju zapadli in zapadejo, in mi opominjamo pobožne vernike, naj se njihove službe božje nikar ne vdeležujejo, od njih zakramentov ne sprejemajo, in tako previdno se z njimi druženja in občenja zогibajo, da slabi kvas ne pokvari dobrega testa.

V teh stiskah je vaša neprestrašenost in stanovitnost, častitljivi bratje, ktero so res tudi drugi duhovni in verni vzajemno prevzemši trdi boj goreče posnemali. Naši žalosti pripravila polajšanje. Ker tolika je bila njihova krepost v brambi katoliških pravic in dolžnosti, tako hvalno vedenje vsakterega v njegovem krogu, da so oči vseh, tudi najdaljnjih obračali nase in vzbudili njih občudovanje. Saj tudi ni moglo biti drugače; kajti: „Kakor je poguba velika k padu naslednikom, kedar pade sprednik, tako velika je korist na blagor, kedar se škof v trdni veri bratom skazuje v zgled.“

O ko bi vam mogli dati kaj polajšanja v teh stiskah! Ker pa ponavljamo in potrjujemo to oporekanje zoper vse, kar koli vstavi cerkve Božje in njenim postavam nasprotva, kakor tudi zoper silo, ki se vam po krivici dela, vam gotovo ne bo manjkalo sveta in podučjenja, ki je okoliščinam primerno. Kteri so vam pa sovražni, naj vedó, da kraljevi veljavi ne delate krivice in ji nič ne kratite, ko se branite dati cesarju, kar je božjega. Zakaj pisano je: „Bogu moramo bolj pokorni biti, kakor ljudem.“ (Dj. ap. 5, 29.) Tudi naj vedó, da je vsaki izmed vas pripravljen cesarju dajati davke in mu pokorščino skazovati, ne zavoljo sile, ampak zavoljo vesti v vsem, kar je pod deželsko gosposko in oblastjo. Ker tako oboje dolžnosti prav spolnujete in ste pokorni božjim naredbam, veselite se in srčno delajte, kakor ste začeli! Zakaj veliko je vaše zasluženje, ker imate potrpljenje in prenašate zavoljo Jezusovega Imena in se niste utrudili. (Skr. Razod. 2, 3.) Glejte nanj, ki je šel pred vami v hujem

trpljenji in se je podvrgel kazni sramotne smrti, da bi se njegovi udje učili, ogibati se prijaznosti svetá, grozovitosti ne bati se, zavoljo resnice zopernosti ljubiti, prijetnosti bati in ogibati se“. (Greg. Past. d. I. pogl. 3.) Ravno tisti, ki vas je v ta boj postavil, vam bo tudi dal dovolj moči za bojevanje. „Nanj se opira naše upanje, Njemu se hočemo podvreči in prositi Njegovega usmiljenja“. (Avg. govor 5.) Glejte, spolnilo se je že, kar je pre-rokoval, zato zaupajte, gotovo vam bo dal, kar je obljubil. „Na svetu boste britkosti imeli, pa zaupajte, jaz sem svet premagal.“ (Jan. 61, 33.) Ker tedaj na to zmago zaupamo, vam med tem ponižno prosimo mirú in milosti od svetega Duha in podelujemo posebne ljubezni vam, oni duhovščini in vernim, ki so vaši skrbi izročeni, iz vsega srca apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri svetem Petru 5. svečana leta 1875., našega papeštva XXIX.

PI IX.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. februarija.

Avstrijske dežele.

Cesar so 21. odšli v Budapešto, da bi rešili ministersko krizo. Pa nič se še ne ve, kdo bode prevzel težavno nalogo zediniti razne stranke. Skoro ni upanja, da bi se te med seboj toliko zedinile, da bi v zboru imele zdatno večino, in skoro bode treba imenovati ministerstvo ter prepustiti mu, da si samo v zbornici pridobi potrebno mu stranko.

Razsodba v **Diffenheimerovi** pravdi se je odložila do sobote, ker zdravniki mislijo, da bo g. **Wittmann**, o katerem se je že govorilo, da je zblaznil, toliko okrevaj, da bo mogel sam dati posnetek sodnijske obravnave ter jo skleniti. Če njemu to ne bode mogoče, ga bode nadomestoval gosp. **Gernerth**. Nekteri dunajski listi, med njimi tudi „N. fr. Presse“, poročajo, da bolezní **Wittmannove** je najbolj krivo neko pismo, v katerem mu predsednik višje deželne sodnije, **Hein**, očita, da je zatožencu in zagovorniku pustil preveč govoriti. G. **Hein** je v drugem pismu neki skušal g. **Wittmanna** potolažiti, češ, da naj si tega tako zelo k srcu ne jemlje, ker ni nič hudega mislil, a prizadevanje to je bilo zastoj. Pa bolezen **Wittmannova** vendar že pojenjuje. Tudi državni pravdnik grof **Lamezan** je od višjega pravdnika bil neki grajan, da se je v konečnem govoru preveč spuščal v občne razmere, namesto da bi bil ostal pri juridični izpeljavi. Vsled tega je v državnem zboru že včeraj poslanec **Fux** ministra prava vprašal, je li res, da je predsednik višje sodnije **Wittmannu** pisal in se li ministerstvo to prav zdi? Minister je rekel, da na to vprašanje zaradi še ne sklenjene pravde ne more dati nobenega odgovora. Grof **Lamezan** zanikuje, da bi bil dobil od višjega pravdníštva kako pismo.

Na Českem bodo 15. in 18. marcija imeli nove volitve za deželni zbor, na Tirolskem pa tudi od 15. do 18. marcija.

Vnanje države.

Bismark hoče na vsak način po letu pustiti državno kancelarstvo. Vendar pa se bode političnega življenja še vdeleževal kot ud gosposke zbornice in eventuelno tudi kot državni poslanec.

Poznanski posvečeni škof Janičevski je bil soboto iz ječe izpuščen, pa izgnali so ga iz kronovine poznaske, izhodno in zahodno pruske, saksonske in iz vladinega okraja frankfurtskega ter spravili čez mejo omenjenih okrajev.

Francoske republikanske stranke so sprejele **Wallonov** predlog o starešinstvu ter upajo, da bodo tudi v narodni skupščini pri glasovanju o tem predlogu imele večino.

Na Španjskem, piše „N. fr. Presse“, mirujejo. Vladine armade se vtrjujejo, višji častniki pa gredo — na odpust! O velikih zmagah se dalje ni slišalo nič več. Kralj se je povrnil v Madrid na prošnje svojih generalov, ker je cela divizija morala hoditi s kraljem, da ga je varovala. Poročila generala **Lome** govore o hrabrosti njegovih vojakov, a opravil ni nič.

Angleška gosposka zbornica je že v retjič zavrgla od zbornice poslancev sklenjeno postavo, ktera bi vdovcem dovoljevala oženiti se s svakinjo. Angleške postavbe tega ne dovoljujejo in otroci takih zakonov veljajo za nezakonske.

V izhodni Indiji so Angleži zapri barodskega kneza. Ker je knez uganjal marsikake hudobije, mu je angleški glavar v Indiji žugal, da ga bode odstavil. To ga je pa menda tako razdražilo, da je hotel angleškemu poslancu **Phaireu** zavdati. Pa ta je še o pravem času to zapazil; prišli so tedaj angleški vo-jaki v Barodo, komisar **Levis Pelly** je šel k knezu ter v pričo ministrov njegovih mu n- znanil, da je vjet in odstavljen. Knez se je prestrašil ter trdil, da je nedolžen, pa vse ni nič pomagalo; odpeljali so ga, ne da bi se bili njegovi vojaki zanj potegnili. Pri preiskavi so v njegovi palači našli 4 milijone gold. Še več ima neki v bankah v Suratu in Bombaju.

Izvirni dopisi.

Iz prečenske okolice, 15. febr. Iz naše okolice ni bilo še nič kaj brati, naj tedaj povem, kako novomeški nemčurski liberalci kmečkemu ljudstvu pohujšanje dajejo. Že tretje leto prišli so na pepelnico v g. **Langerjevo** krčmo v Beršlinu meso in ribe jest. Pred tremi leti so bili od omenjenega gospoda povabljeni, zdaj pa se je ta navada prav vkoreninila. Tudi pretečeno pepelnico so seboj prinesli mesa in rib, zraven pa še pripeljali sodček piva, vino so pa dobili od krčmarja. Prišli so bili z njimi tudi novomeški godci. Niso se mogli na pustni dan veselja in mesa navžiti v Novem mestu, ampak so morali še drugi dan popoldne Beršlinčane in druge vasi dražiti in pohujšanje jim dajati.

Tudi naš c. k. okrajni glavar, g. **Eckel**, je bil med njimi, kteremu se močno čudim, ker bi moral videti, da ga Bog hudo obiskuje, ker ima vedno bolne otroke. Gospodje so dobro jedli in pili, pa na zadnje so krčmarju 22 bokalov vina, ktereга so bili izpili, ostali dolžni. Bili so celo tako beraški, da še cestnine (šrange) niso plačali, in jih bosta morala krčmar in cestninar še tirjati. —

Zakaj neki taki berači hodijo pojedat in pohujšanje dajat! Reve nimajo s čim plačati; naj raji doma pri peči sede in zobe trebijo, pa ne dajejo pohujšanja. Prečenski župan in možje pa naj bi si prizadevali to navado odpraviti.

Ne bije zastoj zmerom tod toča; ko so ti ljudje prvo leto s to navado v Beršlin prišli, je še tisto leto na Trški gori toča potolkla, lansko leto je pobila Prečensko okolico, in še druge vasi, Bog daj, da bi nas tudi letos ne zadela kaka nesreča. *)

Iz Sredokrajuje, 21. februarija. (Svarilo!!!) Dandanašnji se bere po časo-

*) Prosimo, da nam drugokrat določno podpišete svoje ime, ker vredništvo mora natančno vedeti, od koga prejme kak dopis. Vred.

pisih na zadnji strani med naznanili marsikaj, kar po vrtoglavosti diši. — „Neverjetno!“ — „še nikdar tega!“ — „na pol zastonj!“ — „skor čisto zastonj!“ itd. — to so navadni naslovi naznanilom, s katerimi zviti judje ponujajo in priporočajo svojo judovsko robo med svet. Pred kratkim je imel „K. Bl.“ med anoncami nekaj enacega iz Dunaja „au bon marche.“ Nek gospod tukaj naroči — menda le zgolj za radovedvoljo nekatere hvalisane v naznanilu skor res pod nič cenjene reči. Škatlja pride po pošti s povzetno ceno, — blezo enako kakor bi bila morala veljati naročena roba. Pa kaj je bilo v nji? Ne ene naročenih reči; ampak le nekaj otroških igrac, ena piščalika in ena ura za sedem soldov. To so dunajski „švindlerji“, kdor jih še ne pozna, naj se le peča z njimi, jih bo že spoznal. Pa jud je jud ne le na Dunaji, temuč tudi v Hamburgu in povsod. Pretečeno poletje je velečenjen slovensk časopis donasal anonce velike lotorije nekega Bottenwieserja iz H. Se ve da časopis ni odgovoren za taka naznanila; vendar pa bi bilo želeti, da bi pošteni časniki ne sprejemali judovskih slepotij, ker se vendar-le semtertje lahko kdo opeče, misleč, da roba, ki jo pošten list priporoča, je gotovo dobra in poštena. Tako je nekdo od tod lani bil vzel nekaj lozov od omenjenega juda nalašč, da bo zamogel slehernemu, ki bi ga kdaj mikati vtegnilo po onih lozih in judovski sreči, kar naravnost povedati: če te seme ližejo, le se pečaj z judom, te bo že nadrl, da boš imel dosti. Da so judi sploh lakomni in prekanjeni zvičajniki, to je znana reč; pa da so zraven tega tudi tako nesramno-predrzní, — tega pisatelj ovih vrstic ne bi bil mogel prej nikdar verjeti, dokler se ni sam prepričal. Obnašajo se res, kakor bi bila goljušja njim že čisto privilegirana reč. Naj ne bo torej nobeden neumen, da bi sprejel kdaj kako takšno ponudbo iz Hamburga ali od drugod tam iz „rajha“, sicer se bo gotovo kesal in zaslužil, da bi se mu krave smijale. Pa kako vendar zvedo ti judi tvoje ime? — Imajo povsod svoje dopisovalce — in za vsacih 20 imen plačajo menda 2 gld. Toraj se ne čudi nikar, češ, kdo me pozna v H., da mi piše od tam? — Tudi pri agentih, ki okrog hodijo in to pa uno ponujajo, ni človek nikoli dosti previden.

Ni modro ne, kar tebi nič meni nič koj naročiti si kako ropotijo samo na agentovo priporočevanje. Moj bližnji znanec je bil naročil pred par leti po takem agentu nekega (menda tudi juda) Opitza iz Prage sto obiskovalnih listikov. S poštnim povzetjem je kmalo res listike dobil, pa vse popačeno imé, da ga ni mogel rabiti, ker ni bilo več pravo ime njegovo. Agent je prej sicer garancijo zagotavljal; a jud ni hotel poznej nič vedeti o tem in naročnik je bil opeharjen. Prav mu je bilo in tudi tako prav se je zgodilo te dni tukej nekemu županu, ki je dobil od ravno tega Opitza po agentu naročen ves popačen pečatnik. Naj bi že rajši naročil tako reč pri poštnem Brnskem pečatorezu C. Ješek. Pozor torej, dandanašnji povsod pozor! —

W ? („Einige windischen Seelsorger.“) Njih ekscelencija minister Lasser je v državnem zboru 15. febr. odgovoril na Vošnjakovo interpelacijo zastran pisave matičnih knjig v materinščini, da se ima pri starej nemački pisavi ostati, zlasti ker so se za predlog oglasili „nur einige windischen Seelsorger.“ Ekscelencija je znan kot čeden ne samo, marveč tudi kot dobro podučen v svojem raionu; le en dokaz, kako je umel tudi slov. duhovenstvu priti do srca. Gotovo tudi

minister vé, da je v Sloveniji duhovenstvo po eminentni večini narodno, da ono želi matice spisovati po domače, in vendar je takrat resnico govoril saj formalno, izustivši navedene besede. Grešil je takrat le na molčljivost slov. duhovnov in bo treba prihodnjič v okom priti tudi temu. Pokazalo se je, da bo treba prihodnje duhovanstvu ne samo v srcu na tihem, temuč tudi glasno in bolj pogostoma ko sedaj govoriti, sicer se bo sodilo kakor v tem slučaju, „qui tacet, consentire videtur.“ Ni sicer treba, da bi se duhovni širokoustili enako nekim drugim še nezrelim stanovom, ki samo govore, da pozornost na se obračajo, če tudi žalostno; nekaj govoriti bo pa vendar treba, da po molčljivosti saj narodnega duha ne zadušimo. Zdi se nam treba, da clo o Vošnjakovi interpelaciji tudi post festum narodna duhovščina se izjavi, da minister, kar sicer že vé, javno izvé; kajti mi smatramo „die geflügelten Worte“ des Ministers kot prašanje stavljeno: kaj ne, slov. duhovščina, da jaz imam prav in se zmenoj slagate? Odgovoriti tedaj moramo ekscelenciji: Visoki gospod — pri vsej spoštljivosti, kojo vi do nas blagovolite v srcu rediti in nekteri izmed nas do vas, vam moramo reči: takrat ste se motili. Mi ne moremo ove „einige“ na cedilu pustiti; mi moramo priznati, da smo z ovimi „nekterimi“ enakega mišljenja, samo da nismo imeli poguma kakor oni javno izrekati svoje želje. Javno moramo priznati, da so oni posamezni po vesti ravnali in dolžnosti, oglasivši se, zato jim gre hvala, nam molčljivim pa graja. Zato svetujemo slovenskim klerikom, naj oni v svojih duhovskih letnih prihodnih skupščinah izjavijo, jeli se pridružijo „den Einigen“, ki želijo slov. uradovanje vpeljati v matice ali pa se strinjajo z ministrovimi mislimi. —

Z Dunaja. 22. febr. Med vsemi ministri se mi dr. Glaser najbolj „čuden“ zdi, ne zato, ker je enako svojim tovarišem že marsikako uganil, ki ne gre nikamor, ampak zato, ker pri vseh svojih obilnih opravilih še najde časa, da se peča s kovanjem postav po svojem kopitu ter tudi z jezikoslovjem. Koliko velja njegovo testó za postave, to mu je nedavno poslanec Edelsbacher dokazal, ko mu je — ne ravno po ovinkih — rekel, da on toliko ve, kaj je narodom treba, kolikor hribovski kmet o logaritmi.

Skoro enak, če ne še slabši vspeh je dosegel dr. Glaser na jezikoslovskem polji. Saj se še spominjate, kako je nekda v državnem zboru zavrnil dr. Costo, ko je ta govoril za srednje in više šole za Slovence. Rekel je namreč, da je slovenski jezik še le otročje bebljanje, toraj nesposoben za rabo pri tako važni reči, kakor je izobraženje mladine. Takrat so ga vsi slovenski in tudi nekteri drugi listi dobro ošteli ter prašali, kje si je pridobil zmožnost soditi o izobraženju slovanskih jezikov, ker je znano, da on razen nemškega nobenega dobro ne zna, o slovanskih pa toliko razumi, kolikor — da govorimo z Edelsbacherjem — hribovski kmet o logaritmi. Najbrže si je minister to „k srcu vzel“ in jel študirati slovanske jezike in narečja, kajti zopet se je produciral — kar vam bo že znano — s kako sodbo o slovanskih jezikih. Kakor mu je bil jezik Slovencev ne davno še „otročje bebljanje“, tako ne priznava tistim Šlezijanom, ki ne govoré nemški, nikakega jezika; kar oni govoré, to je narečje, ki se niti kje ne piše, niti govori, tedaj skoro tako, kakor glas neke znane koristne domače živali, ki tudi nima niti gramatike, niti slovarja. „Če že Šlezijani med seboj v tem ničevem narečju govoré — mi-li

Glaser — se vendar nikakor ne spodobi, da bi se odmeval po c. k. uradnih. Kdor ima tedaj kaj opraviti tam, naj se nauči nemški, c. k. uradniki se onega „narečja“ ne bodo učili! Basta.“

To je krepek odgovor, ki kaže, da v ministru Glaserju ne tiči le eminentna energija, timveč tudi temeljito znanstvo vseh slovanskih jezikov ali „narečij“, ki ga je pripeljalo do spoznanstva, da je le nemški jezik — jezik.

Domače novice.

V Ljubljani, 25. februarja.

(Ljubljanska hranilnica) je imela 18. t. m. svoj občni zbor, iz katerega je ravidno, da ima zdaj gospodariti z 10,703.460 gl. Kakor druga leta, je tudi letos odločil zbor več daril in sicer: Za revne 2500 gl.; za razdelitev oblek med revne otroke v čitalnici 100 gl.; za božično svečanost v varovalnici malih otrok 100 gl.; za podporo revnih učencev na gimnaziji ljubljanski 200 gl.; na gimnaziji kranjski, novomeški in kočevski po 100 gl.; za revne učence realke ljubljanske 200 gl.; za revne učiteljske pripravnike v Ljubljani 100 gl.; za revne učence št. jakobske in za one mestne šole po 150 gl.; za revne učence novomeške normalke 100 gl.; za napravo učnih pripomočkov „narodni šoli“ in „Schulpfenig“ po 109 gl.; za razdelitev šolskega orodja revnim učenkam pri nunah v Ljubljani 200 gl.; v Loki 100 gl.; evangeliški šoli 200 gl.; za tukajšnjo varovalnico malih otrok 200 gl.; za podporo tukajšnjega društva rokodelskih pomagačev 50 gl. itd. — vsega skupaj 5650 gl.

(„Nationalrath“) t. j. menda neki „narodni svet“, se nosi zdaj pridno po nemških časnikih sprehajati. To čudno raco v Ljubljani čisto neznane podobe je spustil nek žurnalistični kruhoborec, menda po nasvetu nekega zdaj brezposelnega „bezirksbergerja“ po svetu. Da je vse, kar se o tem „nationalratu“ piše in kar je tudi „Laib. Ztg.“, ki ljubljanske novice še le po drugih časnikih nabira, po „Pr.“ posnela, izmišljeno le v kaki še predpustni glavi, tega nam ni treba tu dokazovati. Kedar bodo narodnjaki potrebovali takega sveta ali starešinstva, ga bodo že sestavili, a ne po muhah brezposelnih ljudi in dvomljivih „žurnalistov“; tudi ne bodo šli razbobnat po ulicah, da se tak svet sestavlja. Kar pa posamezni „bezirksbergerji“ počenjajo, za to se narodna stranka ne briga, tudi ne prevzame nobene odgovornosti.

(Črno sv. mašo) po prevzvišenem škofu tržaškem, Jerneju Legatu, ki je bila za včeraj napovedana, so zaradi praznika sv. Matija preložili na danes.

(Sokolovsk večer) bo drevi v ljubljanski čitalnici. Pri tej priliki omenimo, da se v gostilnici toči pivo zdaj vrček po 11, masec po 8 kr., tedaj 1 kr. ceneje, ter da se ob petkih in drugih postnih dneh dobivajo tudi morske ribe in morski raki.

Razne reči.

— „Zora“ v listnici prosi za naznanjenje vsakršnih napak pri poštah, ker ve, kakor pravi, kamo se pritožiti. Slišimo, da je poštno vodstvo za štirsko pravicoljubno; sploh pa bo treba na Slovenskem še marsikteremu poštnemu uradniku zasoliti, preden slovenski listi do svobodne zore priromajo.

— Listnice slovenske v Sloveniji so postale bele vrane. Poštni uradniki v nekterih krajih pri naročitvi široko pišejo: 100 Stück deutsche, slovenische werden nicht verlangt.

— Mesto okrajnega zdravnika v Mariboru raje za 3 okraje, Maribor, Šent-Lernart, Slov. Bistrica, s sedežem v Mariboru in 1100 gl. plače se razpisuje, mesto da bi pridjalo še en par stotakov in vsakemu okraju dali okrajnega zdravnika. Zato ni v Šent-Lernartu in v Slov. Bistrici Med. Dr.

— Goveja kuga je 13. t. m. v Trnovem pri Bistrici na Notranjskem nehala. Poginile so 3 goveda in 1 ovca, pobitih je bilo 23 goved in 89 ovac.

— Strašna burja je 17. t. m. razsajala v Trstu. Več dimnikov je prekucnila in opeklo s streh metala tako, da hoja po ulicah ni bila varna. Po nekterih ulicah so morali vrvi nategniti, da so se ljudje zanje prijemali. Na morju je tudi nekaj ladij poškodovala. V ladjedelalnici v Barkoli je stala neka grška ladja, ktero so bili tje pripeljali, da bi jo na suho potegnili in popravili. Na njej je bilo 12 oseb, ali vihar jo je v noči od 16—17 t. m. odtrgal in ne ve se, ali se je potopila, ali pa so se kam h kraju rešili. Tudi sneg nas je ta dan počastil in nam pobelil naše griče. Burja je do 22. razsajala; danes 23. imamo lep dan, pa zelo mraz; jutraj je kazal toplomer — 5° R., v Trstu kaj nenavadnega; letos, pa tudi celo lansko zimo takega mraza še nismo imeli.

— Učiteljsko pripravnico v Trstu je ministerstvo mahoma odpravilo. Kaj ga je k tej reči pripravilo, časniki ne povedo. Pa če je v tem zavodu vladal takšen duh, kakoršen v tukajšnjem, ni škoda, da se je odpravil. Kakor se nam, pripoveduje, se namreč tukaj gode kaj spodbudljive reči. V 1. razredu so se neki očitno posmehovali cerkveni postni zapovedi in kvaterno soboto, menda za dobro pripravo na šolsko uro, s svinjino si želodec mašili. Malo poprej smo slišali drugih tako grdi pohujšljivosti o nekterih te „lepo upne“ mladine, da si še pisati nismo upali. Kakošen sloves bo dobila ta naprava? Jeli to „religiös-sittliche Bildung?“ — Še bode treba v prihodnje „Schulzwanga“, še berichev kakor v

Selcih, da bodo otroke katoliških staršev gonili v poduk h kultur-klobasarjem, kakoršnih je iz take mladine pričakovati. Mi slovenski katoličani pa protestiramo zoper take „vampire“, ki lepe štipendije v to obračajo, da vero našega naroda celo v šolskem poslopju očitno zasramujejo. Vodstvo pa ima dolžnost take reči preiskovati in garjevece izločiti, če ne, bode vsa naprava okužena.

— Služba organista in mežnarja v Idriji je razpisana. Plače dobiva po 22 gl. 81 kr. na mesec, 120 gl. priklade na leto, da po 6 ur na teden podučuje šolsko mladež v petji in godbi, 18 gl. 90 kr. za muzikalije, pa okoli 100 gl. štolnine. Prošnje se oddajajo do 15. marcija rudarski direkciji v Idriji.

Poslanica.

V tukajšnjo bivšo glavno vojaško stražnico, ktero nepristojno poslopje je vravnano za šolske izbe, je pred dvema letoma magistrat ljubljanski komandiral rokodelske učence, si po dvakrat na teden nabirat véd in učenosti za prihodnost iz ust učenih gg. profesorjev.

Mi ne zavidamo našim učencem poduka, a to smo pa prisiljeni vprašati krajni šolski svet:

Je li prav, da rokodelski učenci se v neprilicnem času silijo v šolske izbe k poduku, ko so fizično utrujeni, in da jih potem v nezakurjenih izbah puste zmrzovati in jalovi poduk v sé srkati? Mar ne ve magistrat, da rokodelski učenci niso sinovi bogatašev in da z obleko pičlo prevideni ne morejo vstrezati željam ukazajočih šolskih móž?

Bo li magistrat plačal stroške bolezni za fante, ki se prehladijo in si s tem nakopljejo različnih stroškov? In, ali se državna subvencija v znesku 2000 gold. obrne edino le za nikdar nasiteno učiteljsko osebstvo, kakor nagrada za njih plitvi in nepristojni poduk??

Več rokodelskih mojstrov
v Ljubljani.

St 185.

K. r.

Slavno vredništvo „Slovenca“

Ljubljani
stolni trg h. št. 284

Opiraje se na § 19 ces. postave 17. grudna 1862 št. 8 državnega zakonika leta 1863 želi c. k. okrajna sodnija v Loki, da se natisne v prvi prihodni list „Slovenca“ sledeči popravek:

Dopisovalec iz Selc popisovaje v 22. številki „Slovenca“ rubljenje, ki se je vršilo 4. svečana v Selcah zarad iztirjanja kazni, katero morajo plačati oni stariši, ki nočejo pošiljati v šolo svojih otrok, pripoveduje v daljnem dopisu, da je loška sodnija morala izpustiti nekega gospodarja na povelje županovo. —

To ni istina.

Župan selški je pač poslal neki dopis loški sodniji, v kateri je hotel dokazati nekrivost gospodarja J. S. iz Selc, nikakor pa ni župan niti besedice omenil, zarad ispusta omenjenega gospodarja iz zaporu. Tudi bi podpisana okrajna sodnija nikakor na taki dopis ozira ne jemala, in toraj tudi ljudi samo na županovo povelje iz zaporu ne izpuščala.

Da je pa tukajšnja okrajna sodnija gospodarja J. S. takoj po dokončanem izpraševanju 5. svečana t. l. dopoldan iz začasnega zaporu izpustila, se je zgodilo na podlagi kazenskega postopanja, ker ni bilo nobenega postavnega vzroka omenjenega gospodarja še naprej v zaporu držati.

S tim pa ta stvar tukaj še nikakor ni konečno rešena.

C. k. okrajna sodnija v Škofjiloki
22. svečana 1875.

Dr. K. Gestrin m/p.

Telegrafične denarne cene 23. februarja.

Papirna renta 71. —. — Srebrna renta 75.80. —
1860letno državno posojilo 111.80. — Bankine akcije 962
— Kreditne akcije 222.50. — London 111.35. — Srebro
105.65. — Ces. kr. cekini 5.26. — 20Napoleon 8.90 1/2.

Eksekutivne dražbe.

27. febr. 3. Janez Petrič-ovo iz Dul v Ribnici. — 2. Jož. Prijatelj-ovo iz Vrha (1110 gl.), — 2. Jak. Lavrič-ovo iz Pupleta (3555 gl.), obe v Laščah. — 2. Franc Klun-ovo iz Nemške vasi (915 gl.) v Ribnici. — 2. Martin Zdravje-tovo iz Kremence. — 2. Jan. Javornik-ovo iz Dolja (2043 gl.), obe v Ljubljani. — 1. Alojzi Ferjančič-ovo iz Ipave (8335 gl.) v Ipavi. — 1. Jak. Štrica-ovo iz Senožec (2035 gl.) v Senožecah. — 1. Fr. Kos-ovo iz Polhovega gradca na Vrhniki.

1. marca. 3. Jož. Šventner-jevo (4420 gl.), — 2. L. Milač-ovo (9000 gl.), obe v Ljubljani. — 2. Mih. Žnidaršič-ovo iz Kozarš (1355 gl.), — 2. Hel. Janežič-ove iz zgornjega Jezera (1950 gl.), obe v Ložu. — 3. Andr. Lesar-jevo iz Sodršice (3350 gl.) v Ribnici. — 1. Primož Majdič-ovo iz Podoreha (1400 gl.) na Brdu.

3. marca. 2. Mar. Tome-ovo iz Primostka (3172 gl.) v Metliki. — 2. Luk. Belc-ovo iz Osredka (5072 gl.), — 2. Jože Kerne-ovo iz Suše (1433 gl.), — 2. J. Švigel-ovo iz Male vasi, vse v Ljubljani.

Izdajatelj in za vredništvo odgovoren: F. Pevec.

Pri Dunajski razstavi l. 1873 2 medallji
za napredek za 8 zvonov s skupno težo
300 centov, vlitih za votivno cerkev na Dunaji
in razstavljenih.

Ces. kralj.

dvorna livarna za zvonove in metale

Ignacija Hilzerja & sinov

(8—2)
v Dunajskem Novem mestu
(Ignac Hilzer & Sohn in Wiener-Neustadt.)
se priporoča za naročevanje

zvonov vsake teže

ter tudi za vsake

Za prej odločeni glas ali čisto harmonični akord naročenega zvonovja (več zvonov) se daje poročilo. Zvonovom se pridaja tudi vsa druga oprava, jarni iz lesa ali železja po najboljši in najnovejši šegi narejeni, tako da se veliki in težki zvonovi prav lahko gonijo, ker teko po zobeh na novo iznajden način; tudi se lahko presučejo, kedar koli treba, brez posebne naprave, tako da zvonovi dalje trpe in mnogo lepši pojo.

Naročila se izgotovljajo natančno in po ceni. Zarad plače so vgodni pogoji.

in vsakega glasa

izdelke iz vliteta metala.

Tudi se zvonovi tako vredijo, da se pri zvonjenji vsi lepo vjemajo in kembliji drug za drugim v lepem redu bijejo. Za tako vredenje je iznašla ta livarna novo sistemo, po kateri vsak novo opravljeni zvon, pa tudi vse zvonove v zvoniku en sam človek v kakih urah po zelo priprosti napravi brez vseh stroškov tako vrediti more, da zvonovi enako, hitreje ali bolj počasi tekó. Ta naprava se da posebno vgodno napraviti pri jarnih iz železa skovanih ki tekó na okroglih zobeh po lastni c. k. izključljivo priv. iznajdbi.

Kar ta livarna obstoji, 33 let, je vtila 2930 večih zvonov, ki so tehtali 12800 centov.

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.